

Stuifzandbeheer: Van visie naar beheer

Michel Riksen Wageningen University
Rozendaalse Zand, 1 juni 2010

WAGENINGEN UNIVERSITEIT
WAGENINGENUR

Programma

- Deel 1: Kennismaking
  - Korte inleiding
  - Uitwisselen visie
- Deel 2: presentaties:
  - Inleiding Stuifzandbeheer: noodzaak en maatregelen (Michel)
  - Presentatie PROMME stappenplan (Marijn)
  - Presentatie Rozendaalse Zand (Nienke Moll)
- Lunch
- Deel 3: Veldbezoek
- Discussie en afsluiting

DEEL 1

AANLEIDING:

- STUIFZANDEN DREIGDEN IN DE JAREN 90 IN RAP TEMPO TE VERDWIJNEN.
- INMIDDELS EEN AANTAL GROTE HERSTELPROJECTEN UITGEVOERD.
- HOE NU VERDER MET HET BEHEER?

RICHTLIJNEN VOOR ONTWERP EN PLANNING VAN STUIFZANDBEHEER:

- VISIE
- KNELPUNTEN ANALYSE
- DOELSTELLING MAATREGELEN
- PLANNING EN UITVOERING
- MONITORING
- EVALUATIE

PROMME

VISIE

- HOE WIL IK DAT MIJN STUIFZANDTERREIN ER OVER 30 JAAR UITZIET?
- WELKE TERREINKENMERKEN MOETEN BEHOUDEN BLIJVEN;
- WELKE NU ONTBREKENDE KENMERKEN WIL IK ERBIJ KRIJGEN;
- WAT ZIJN DE RANDVOORWAARDEN WAARBINNEN DIT MOET PLAATSVINDEN.

- Wissel uw visie uit met uw collega's

- Deel 2

Noodzaak voor beheer

- Behoud van biodiversiteit:
  - Soorten die vroeger ook voorkwamen in andere droge landschapstypes zijn nu aangewezen op stuifzandgebieden
  - 19 soorten korstmossen en 159 diersoorten direct aan stuifzanden gebonden.
  - Veel diersoorten zijn gebonden aan specifiek successiestadium.

Successie van kaal zand tot een gesloten Korstmosvegetatie

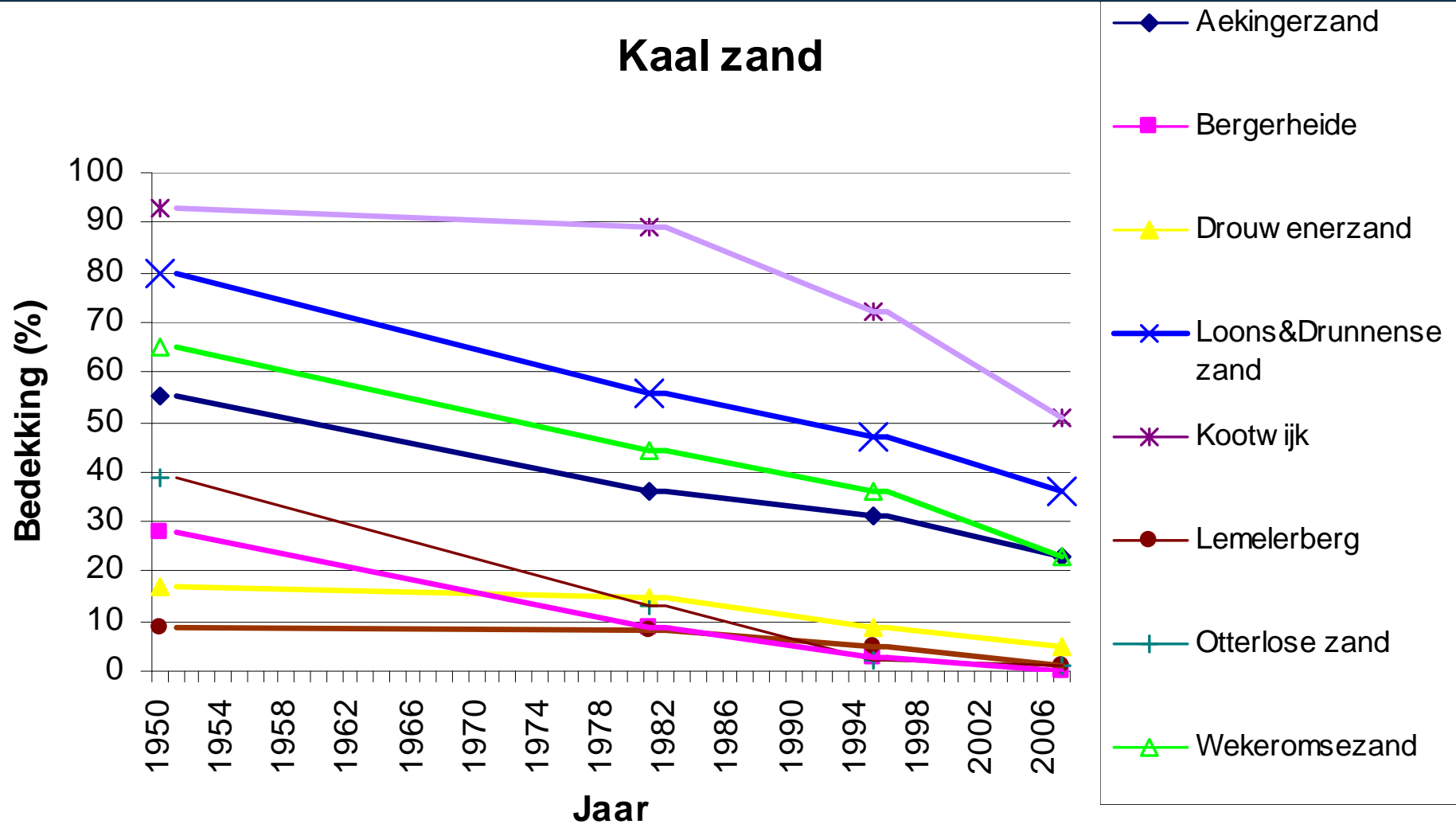
Noodzaak voor beheer

■ Bedreigingen:

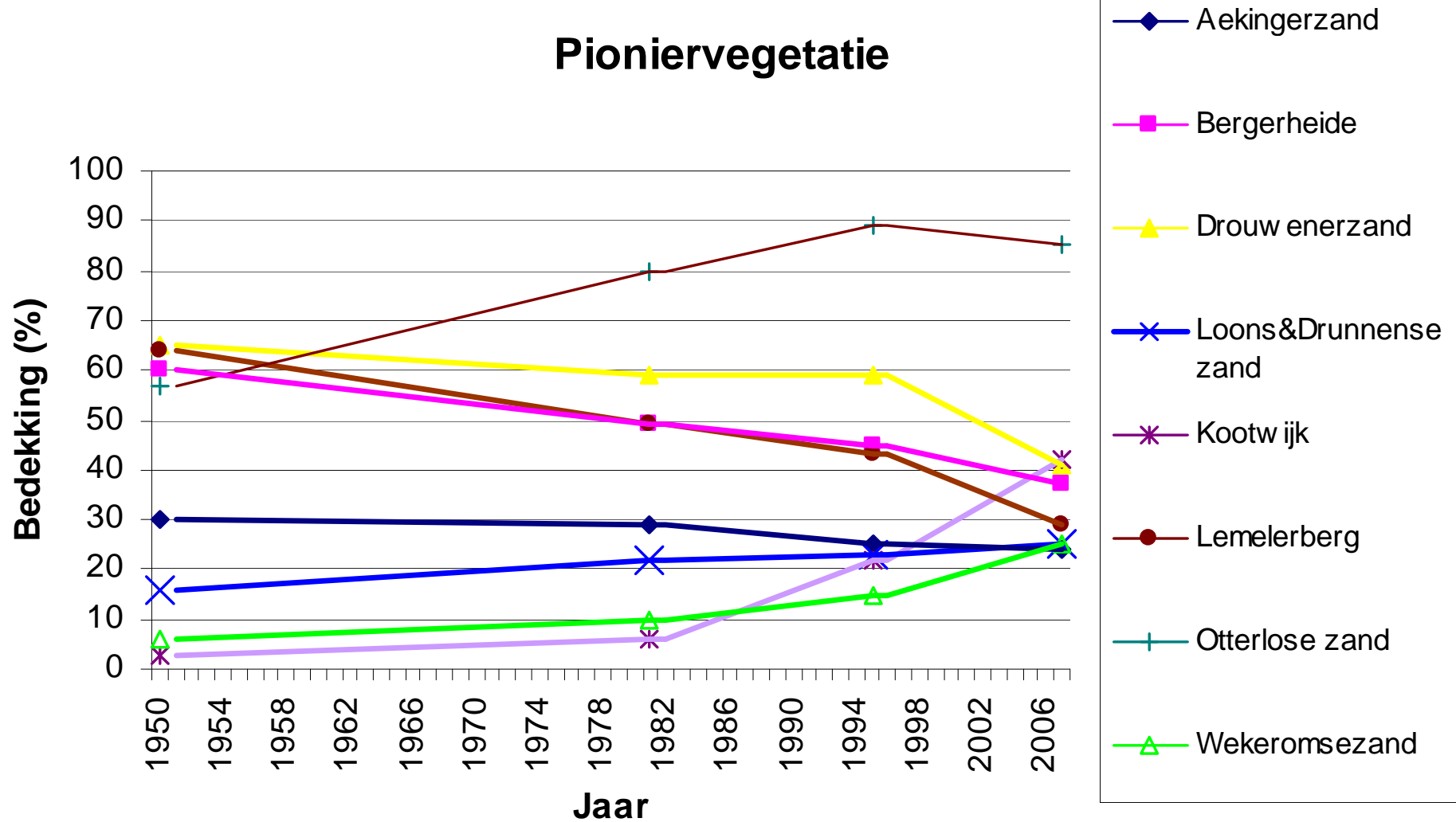
- Afname stuifactiviteit door verminderde windwerking;
- Dichtgroeiën kaal zand;
- Scheefgroei in de verhouding tussen de aanwezige succesiestadia;
- Bosopslag.

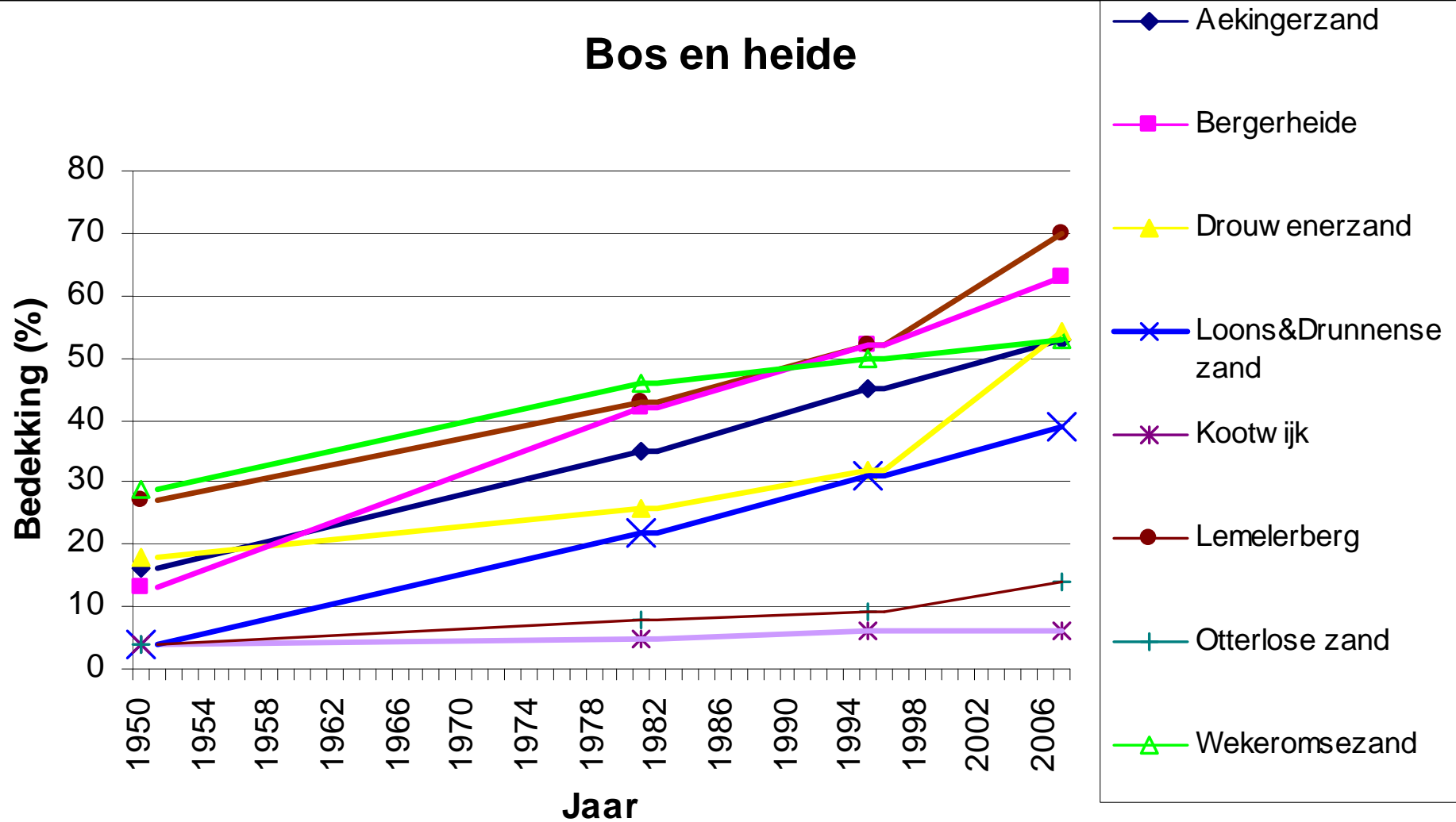
Kaal zand

Pioniervegetatie

Bos en heide

Noodzaak voor beheer

- Externe bedreigingen:
  - Hoge stikstofdepositie: versnelde successie, afname voedselkwaliteit buntgras met effect op voedselweb;
  - Grijs kronkelsteeltje: effect op voedselweb, microklimaat;

Beheer is nodig om alle voor stuifzand kenmerkende stadia te behouden

OPSLAG VERWIJDEREN

ZAND KAAL HOUDEN

Stuifzandreiniger

Landbouwfrees

ZAND WEER BESCHIKBAAR MAKEN VOOR DE WIND

MAAR OOK DE SUCCESSIE ZIJN GANG LATEN GAAN!

- Deel 3 Hoe kom ik tot een goed beheer:

Beheersleutel Promme

